

Der brand va Bellent

Frans Schleiden

bron

Frans Schleiden, *Der brand va Bellent*. Gebrs. Van Aelst, Maastricht 1927

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/schl001derb01_01/colofon.php

© 2013 dbnl / erven Frans Schleiden

'T DÖRP VILLE.

H. CLODULPHUS, I GEN SACRISTIE VA DE KIRK I VILLE.

Ö woat veuraaf!

't Schtök schpèll i zivvetien honderd en vitzig. Doew is Bellet aafgebrant. Bellet liet a 'gin ziej' (va der boeisch). Wiej dat is geschit en wat der brandstifter hauw gezaat, dat weete de auw Lùj nog te vertille. I Ville hauwe vār in dä tied ne vogt en schäepe, diej ozze boeisch regeerete, en òs 't hoot gòve op 'n drische¹) Da komte alle 'nòbere' va Ville dò beī-ée. Ze braale allenei kanne mit en krük va wā jes 't beer dadden oetgedilt wòot en wadden toekomp Och wòot Rāet geschpròoke en koete klachte igedint wāede. -

De schpäler drage in dit schtöck de kleierdracht oet dān tied: blò keele en bonte plakke - klompe of schtivvele. Der Vogt en de schäpe zunt abscheulich schteug mit hön schwatte jās, hön hoeg heut en de groete schpitse kräg, woe ze bonte plakke ömhee hant.

't Öschte bedrief lit os zieë, wie't toegang op 'n drische bei 't oetdeele van 't hoof en 't beer. 't Tweide schpèlt zich aaf an de schür van ter Munnikef, woe de schwerver gemintelich ginge schlòpe, jüs wiej ze dat hüsedags nog tönt. 't Dreide bedrief bringt os in der groete zaal va ge Pannes woe de schoer gerichtszake onderzoeët woate. 't Gericht va Hätsegenrò heel de oetschpròk an zich.

Vār lòte hei innige artikele volge oet auw schrievese, woe 't zich op aa könt:

In den Nam der heylger und unverdeilter Dreyveldicheit selichlich. Amen.

Im Jaer unsers Herren 1539 des 3ten Daichs nae sant Merthyns Daich, syn gemein Naeber van Vyllen, in Bywesen und myt consent Myster Symong Kern als Secretarius und van wegen unser Erwerdigen Frauwen Abdysen und conventz zu Burtscheid als Gruntfrau des gemeynen Buysch van Villen, dieser Puncten und Artikelen eindrechtig overkommen, willen ouch denzelven Buysch van nu vertayn daer nae regert und gehalden hayn we her nae volgt:

(onder andere steet dò in:)

It, weret Saich, dat ynnich uyslendich man quem up unsen Buysch zu Villen myt wagen off myt Perdenn ind wülde onsen Buysch myt Naicht off myt Daig off myt untzit ewech voeren, der sal verbuyrt hauen Pert und Wagen.

'n Artikel oet 1506 zät:

It, were Sachen dat myner vrouwen Scheffen van Vyllen een oordeel vor sich zo wiesen hedden ind nit wies genoch bedochten, zo syen des mogen sie sich an hun ersam ind witzich Heufft zu 's Hertogenrode beroeffen ind so wes hun dat ersam Heufft onderwiest, also anwysen als der Vogt van Vylen, die Scheffen in der Banck darumb maint.

'n Ander schrieves gecopieët i 1767 zät:

Noch en sal nemandt gen bessemsries in den beusch mogen sneden om zu verkauffen op ein bodt von jeder bordt reis einem gulden.

Noch wanner einich nachbers kindt traute oder breulof hilt binnen den bijvanck, denselvigen sullen sal men ein seil hols voor den hack afmessen.

Weeret och saeck dat jemand einigen welmoth op den boeisch mit houwen oft mit vaeren mit besten zu hoeden, dat sullen die vorstere und ein jeder naeber aenbringen und der voght mit hielp der naeberen sullen dat straffen naer hunnen wolbediencken und niemans mehr.

Ö schtök oet 1791 (copie va 1600):

Nog sollen de voersteren met gefsluyt het haut goet meeten en noemere of sollen gestrafft worden jeder mit een half ton bier.

Want eene den andere te naa hoet en sal bet ter stunt neyt weider geeven, sol gestraaft worden met een half ton bier.

Der geene der geene naaber dinsten wild doen als waaken of anderzins, den sal geen haut trekken op den naberbosch.

VILLEN, op dreikönningendaag 1927.

DER SCHRIEVER.

Der Brand va Bellent.

E drama i Ville geschit i 1740.

De persoene zunt:

GIMMENICH,	Vogt va der byvank Ville.
BRASSARD,	Sikretaris.
EEM òL,	boeschwechter.
GILLIS ÄENE,	} zwei schtröper.
EDMOND KARIS,	} zwei schtröper.
RADERMACHER,	} Schäepe.
ROSKOP,	} Schäepe.
SCHINS,	} Schäepe.
ERNES,	} Schäepe.
MUNNIX,	} Schäepe.
KLINKENBERG,	} Schäepe.
BERNAAD MAGER,	pächter op Bellent.
JOHAN,	} Knets op Bellent.
KLÖS,	} Knets op Bellent.
SCHANG,	} Knets i ge Pannes (i de browerei).
KUUB,	} Knets i ge Pannes (i de browerei).
SCHERONG,	'ne Schwerver.
WILLEM HIRNE,	'ne Nöber.
MAINZ,	Schweegervadder va der Hirne.
Drei Kinger va der Hirne.	
PETER en FRENS,	nòbere.
'n Deel nòbere.	

Alle Ræet veurbhowe!

Öschte bedrief

1^e Sän.

De knets make alles in öder op 'n drische vör der vogt en de schäepe: ö deuschke - ö paar steul, op der deusch ö paar beerkanne en pöt Der aatergrond va de Bühn is va greun Tek. Dat stelt vör der boeisch. Och links en rets op de Bühn sind tek en greun. Op 'n äet liet hei. Schang en Kuub koame op mit e b e e r v a a t.

Sch ang :

Kuub doe rols dat Vaat, wie ne dölle. Doa opaa mottever.

Ku ub :

Mer nit esoe nietsch, Johentje! Gemütelich blieve! en neet va döl gesproake, dat is noch te vreug. Schtrak zulstens get zieë went ösögaar de schäpene zich schieft motte howe in 't nò Heem goa en der dikke Häer Brassard (zö laache).

Sch ang :

Ziegens, dò koame de nòbere al van alle zieë. Doe zuls zieë, dat ginge ziene b e e r p o t v e r g ä e t e h a t - Zie vergäete nog ieder der G u l d e vör der H o o t n o e m e r .

P e t e r :

't Zal hñj ezoe gemütelich nit goa, ming leef jonge. Doa könt nog get andesch op de borde... de zaak van der Hirne Willem.

Ku ub :

Dat han ich och gehoeët. Wiej ich gistermurge in der b e e r k e l d e r i g e P a n n e s an 't Wirke woar kampe de Häere van 't gericht, der Vogt en de schäepe der Willem losloate. Häe how jüs zwei Jör gezäete. Ö kamp mit öne Vlook oet. Ö schprong wie ne Wille en reep en schwouer bei der hillige Clodulphus, datte die zwei lang Jöre onschödig gezäete how en ö klaget der Bernaad Mager va Bellet aa vör Gott en alle Hillige en zaat dattenem noets get te nò gedoa how... ich wil schwiegge van dem zing Keu kapòt geschtäeke te han.

P e t e r :

Jüs... en dat zow hñj nog ins veurbraat wäede. Dan is 't ging Schpas mieë.

Sch ang :

Widdäer, wat ich derva dink. Der Häer Vogt mòg ezoe gelieët zieë wiej ö wilt, mè in dis zaak hatte zich vergäete. Ich kin der Willem va kink-op-aa. Ö is jo duks get gauw, mè dat häe der B e r n a a d M a g e r zwei keu zow kapot gestäeke ha, nee jonge, dat makt mich ginge wies!

Kuub:

Jowahl, mè doe wits toch, dat der Bernaad Mager 'm daags te veure ès knäet der tied op gezaat how.

Schang:

Dat is gee Bewies, Kuub, gaar neet!

Peter:

't Is mer troerig, dat die örm Vrou mit 3 kling Kinger twei Jor lank ezoe bekrimpelich hat motte läeve en hat motte dronder lieje neet alling Honger en Ieëlent, mer och nog Schant en Schimp.

Schang:

Dat is schrikkelich... Allo Kuub deuje. 't Wet tied. Do hürste de dingklok vör de tweede mòl.

2° Sän.

Vogt en Schäepe komme op en zette zich ater 't deuschke. Der boeischwechter is och derbei en nog innige nobere De nobere spräeke onderee övver 't hoot etc.

Vogt:

Eemòl zurg vür Row!

Eemòl:

Schtil gezieë der Häer Vogt geet spräeke.

Vogt:

Nòbere va Ville!

In Nahm va de hoegadelige Grundvrau en abtiste Anna Carolina von Renesse kòme väer hei bei-e-nee, vör öpelik Räet te doe - a gidderinge va Ville, riek of urm. De tiete zunt schläet, 'n Bende va Bokkeriejer, diej der duuvel Lief en ziel hent toegezaat schwerve bei naat en ontiet dörch os Land. De Höere va der Adel veure Kreeg en roove Stad en Land bis op der litste Daalder läeg. De auwere weetenet nog wie der Häer va Wittem in de ostied mit Päet en Knäts op is kòme en hei op der Schaffetsberg de miette hat gestòle, die vür gidder Joar an de grundvrau motte livvere. Vür würe urm wòde went ablister os dat Joar der fiende neet geschonke hei. Vür motte os zelf beschirme en de naatswacht oetbreie en bewòpene.

Dit Joar henter twei va lepe i ge Pannes vasgezaëte va wäges 't Schnieje va Beng igene boeisch.

't Wet tiet, dal de stròve stranger wäede, vördat ozze boeisch neet ganz veroweniet wet.

Vür gönt och 't hoot weer gòeve en, gidderinge mot zörge 't vür der ochde Mei aaftehaa.

't Reglement va 1600, Artikel no 14 zät och: 'Nog saal men niet langer moegen afvaaren als 14 daag naar Sint Jans dag.

Och zal Ræet gesproake wæede. Doch een deel zaan ich öch: wä klagt mot dinke dattenet deet veur Gott en zie geweete.

Der wit wie drissig Joar heiveur der Schiffelder gehange woat op 'n Honsberig i Vols, onschödig aageklagt en wiej getügt woat t ä g e n e m en wiej 't oet is koame, dat 'n bende Bokkeriejer hau gemoat, nit häe - Ocher! Zing vrau sctorf schnak noa höm, ganz plötslich van 't Leet en va de Schand.

(ö waat 'n owweblik en zei:)

Der boeischwechter zal der Eed aaffläege, dat ö de opzicht op der boeisch tröj en gewissenhaft zol opnäeme.

Eemol! hei is 't Ivvegilië

E e m o l :

‘Ich, Jos. Eymòl sichere u globe der Hochwürden Frau Abdessinnen an einer, dem Vogt an die ander, und dem Gericht wegen den gemeinen Nachbahren an die dritte seith, treu und hold zu seijn, als viel der Busch belanget, das ich denselbigen Busch ehrlich und fromlich unterhalten und Aufsehen darauf haben solle, und dass ich bausen die ander Forstmeisters des vorberuhrten Oberbusch halber nichts vornemen werde, noch kieneswegs, wie es seijn mag, handeln, thuen noch lassen solle, sondern den Busch mit allem Fleiss helffen unterhalten und darauf sehen, dass Einen jeden daraus zukomme, was ihne “von rechtswege” gebühret und dass ich auch kein Holz des gemelten Buschs verkauffen, verausseren noch verbringen solle, es seye dan mit wissen, bewilligung der vorgeannter dreijen Parteijen, forsichere und globe ich, dass Ich dieses Fortmeistersambt bewahren, und fromlich bedienen soll, gleich einem Forstmeister zu thun schuldig ist, so wahr als mir Gott hilffe und sein Evangelium’.

V o g t :

Der Häer Sikretaris list de strove veur:

B r a s s a r d :

In 't vergange Jør sönt bestroft:

Öschtens der Bingels oet gen Rot, va wäges 't nit op zienze tied hoale van 't Hoot: twei daalder of 10 Liter beer.

V o l k :

Gäef mer beer Johan!

B r a s s a r d :

tweidens der Ernst wäges 't hange va Ströppe: 3 daalder öker g e w i e e t of 15 L. beer.

dreidens der Spät va Iepe wäges 't schnieje va bessemsries, twei kier aateree draa gefrappieët; hat zes daag vas gezäete.

V o l k :

Hölpt doch nüks of ze mottenem vas löte zitte.

B r a s s a r d :

V i e d e n s . Der Deums va Mechele hat hoot wille stäele. Ze hant 'm Kaar en Päet i Beschlaag genoame en hat veur foofsig daalder alles trökgegewe.

Twei Villender hent de Stròf neet wille betale wäges 't streupe en motte hūj veurkòme, der Gilles Äene va gen boom en der Karis oef gen Rot.

Vogt:

Die twei koame vühr!

(Die twei koame nòder).

Eemol:

Hofdäer de kap neet aaf te doeë, jonge? Hadder gee fatsoen? (doon ze oaf.)

Vogt:

Is 't woer Äene, woe ze öch hant vör aageklagt. Haddäer geströpt?

G. Äene.

Häer Richter, wendäer dat streupe neemt, went ich 't oaves mit 'n Lüet mich der weg zeuk dan widdär neet wat streupe is, dan modär dat an der Karis vròge, dä kan öch dat liere. (Gelaach onder 't volk).

Karis:

Noe hür mich dem ins, dò geet ginge'n oavet vörbei of doe bis in de Mechelder denne.

G. Äene.

Doch neet op ozze boeisch, dat neet. Häer richter: Went ich die va Mechele 'ne Haas kan aafvange... ala bonheur! mè in der Villender boeisch... dat neet.

En went ich 's oaves oet goa bei düster wäer dan han ich Lit nüdig Wat zaddäer, Haer richter? Wat zow ür Frau wel zage, wendär zonder Lit 't nats dörch gene boeisch zaut goa?

Vogt:

Äene, 't wor dän oavet gee düster wäer! Där hot ene kapotte Haas bei öch, wiej där getrappieët wòd! Is 't ezoe neet Eemol?

Eemol:

Joa Haer richter, 't is ezoe.

Vogt:

Noe vròge ich üch noch ins: Haddär geströpt of neet?

G. Äene:

In ene Godsnaam, da zal ich 't vör dis kier mer gedoa ha, Häer Richter, me der Karis dae deet 't ooch.

Vogt:

De Stroaf is 2 daalder öker gewiet of 10 L. beer. Der Karis kömt vühr.

(der Karis kömt nòder).

Vogt:

Karis, der hat in der Villender boeisch geströpt en hot twei Haaze bei-ech.

Volk:

Nog wel twei

(gelaach).

Karis:

Wienieë mingder Häer?

Vogt:

Op Dreikönnikedaag!

Karis:

Nee, Häer, doew han ich gekat i Mellisched.

Vogt:

Jüs, mè iggen noddenoon hodder twei Haaze geschôte. Ich vrog 4 daalder of 20 L. beer.

Karis:

Evvel neet a mich! vrògt à wä en wadder wilt - ich han neet geströpt!

Vogt:

En wender 't nit betalt hat vör St. Mäteskirkefest, könder i ge Pannes de kirmes viere op water en broet.

G. Äene:

Wievöl daag, Haer?

Vogt:

Däer hat te schwiegge, Äene, hüder dat!

... Nobere va Ville: Gister mörge is der Hirne Willem nò twei Joar i ge Pannes gezäete te han vrei koame. O hat zie Beklag i gedint en wilt de zaak openöjts vörbringe. Is der Willem hei?

Eemol:

Nee, Häer!

Vogt:

Da wet de zaak oetgesteld. Räet mot zieë!

Brassard:

Zow vir nit 't öschte ee drinke, 't is ezoe döschtig hüj, Häer Richter?

Volk:

Bravo! Haer sikretaris. Dat is 't richtig woat.

Peter:

Der Häer Brassard geet met zienze tied mit!

Vogt:

Jonge da schöt mer i.

(Zö beginne beer te tappe, de kroeke te völle).

(Donoa zet der Vogt:)

Nò òt gebroek wil ver 'ne gelöksdronk oetbringe. Ich drink op de gezondheid va de hoegadelige jongfer Anna Carola von Renesse.

Op de abdei va botschet
Op der ganse byvank
Op der boeisch
Op allenei kling en groet.

Volk:

Gezondheet! Gezondheet, Haer Vogt.
Gezondheet, Häer Brassard.

Karis:

Frens, zing ins 't lieët va der boeisch.

Frens:

(geht in ze mids stoa en zingt:

Komt nõbere komt en stoet ins aa!
Komt allemòl, komt hei op-aa!

en hürt der noemer dæ uch vilt,
zoe wie 't reglement dat wilt.

Refrein:

Der boeisch der is en blieft va os
Zoelang i Ville ne nober is.

Me kan och zinge:

En zunt de tiete och nit Goot,
d'Abtiste zörgt vür beer en Hoot.

- 2) 't 1 Reglement, dat wòot gemaat
wie os drei jongfre hent vermaat
der schoene boeisch der boeisch va os
der boeisch dæ va de nobre is.
- 3) De zilder stönt al gans paraat;
't Hoot is dik en op os waat!
Doch wat es stòl geteikend wòt,
Dat uhr dat ongehingerd lot!
- 4) Doch wæ va Mechle of Iepe könt
en beng of hoot zich mit en nöm't
Der Eemol zal dem wal ins vlot,
nò Pannes bringe in 't kaschot.
- 5) d'Abtiste die uhr jo wal kint,
Der Vogt dem vür i Ville hent
De Schæepe och, ze læve hoeg!
Ze læve hoeg, jo hiel hiel hoeg.

(Nò eeder stroof 't refrein!).

'T Lieëd va der boeisch.

Moeziek va Jos. Prevoo.

Stomt nôber komt en stoek us aa! komt alle mól komt bei op aa!
en bunt der noe men da uch vilt zoenech re-gle mant dat wilt
Der boeisch da is en blieft va os zoelang i Ville ne nô-ber is Der boeisch da is
en blieft va os zoelang i Ville ne nô-ber is

(Plötslich hüre ze 'n trompit!).

Volk:

Brant! 't Brent... Opene boeisch! Dò zieste de vlamme!

Eemol:

Geschwäge hei, der Häer Vogt zet üch get.

Vogt:

Nòbere ühre boeisch Brent! Dat is e groet ongelök, wat ös allemòl trott, riek en orm en de erme 't mitste In ene Goddesnahm, noe holt hak en schöb en trekt allemòl op.

(Alle nòbere aaf, Vogt en Schäepe blieve!)

3^e Sän.

Vogt:

Klinkeberg schikt inge nò der Häer P a s t o e r C h a r l i , dattene zoe goot zow zieë en zänet 't vühr, wä wit wat 't andesch nog git.

Radermacher:

Doa ziddäer 't vühr nao gen Loëet i goa i doezende vonke! Häer Vogt, dat is 'n miet.

Ernes:

Doa is doch gee Velt nò dæe kant! 't Veld is mieë nò Rets. Dat is ging miet.

Schins.

Dat is neet op der boeisch, dat is wiejer.

4e Sän.

D'r Johan va Bellent könt op mit de trompit onder gen erm.

Radermacher:

Dò könt der Johan va Bellet... Jong, wat is-èt, doe bis gans oet gen òm.

Johan.

Häer Richter... Bellent i Brand.

Roskop:

Wat zeste?

J o h a n :

Jò, Haëre. Bellet steht in ing gloet!

V o g t :

... en wiej is dat koame?

J o h a n :

Häer richter der wit, der Hirne Willem is gistermörge oet ge Pannis oet 't gevenknis
vrei koame...

V o g t :

... en?

J o h a n :

en noe wòr hãe dizze mörge öm 11 oer ongevãer bei der meester en vroaget vör
oppenöjis aagenomme te wãede... mè der meester hat 'm voetgejat en zaat: woeënet
zich onderstöng nog onder zien owe

te koame. Der Willem beddelet vör Werk, vör Frau en Kinger, mè 'holp 'm nüks, ö kos goa. Dizze noon, wie vār an 't öngere woare, loage väer Knets i, gen Schür en der Meester a de ander ziej, woe 't litste gebermt is. Doew op eemòl kamp der meester geloope nao gen Hoof op en reep: Jonge 't brent! En wat zòge vār doew!:

der ganze wisch mit der beijet brong en stong in ing gloed.

In e paar minute schlooge de vlamme dörch gen daak oet. Dò woar niks te leische. De Päet sunt allenei verbrant. Noe is der Brand noa 't Hoes övver geschläge. De Hon spronge wild a gen Kitte en joamerete, dat inge 't Hats ping dien 't Erm vieë kermet en brullet, dat 't nit wòr aa te hüre.

Vogt:

En wiej is dat koame?

Johan:

Häere, mich how get geahnt.

Gisteroavent kamp 'n grellige groete ester över gen Hoes gevleege en beuket gans erbermlich en dizze naat han ich get hüre kriesche lands gen göl.

Vogt:

Owwat! Bij-j-geloof! mit die kriesche.

Johan:

't Ka zieë Häer, me zow 't jó och eegentlich nit gleuve, mè ich han 't gezieë en gehoeët.

Vogt:

Witsteneel wie 't koame is, dörch waffer oerzaak?

Johan:

Häer, wie vār noa 't kirkegötje leepe öm hölp te hoale hant väer, ich en der Klös op der Cottesser heiknip inge zieë springe va spass dat Bellent an 't bräene woar.

Widdäer, waë dat wòr?...

Dat wor der Hirne Willem.

Radermacher:

Haste dat gezieë?

Johan:

Ösö zieker es ich läef!

Schins:

En wòr 't och der Willem?

Johan:

't Wòr 'm gans zieker!

Vogt:

Häere dat wür schrikkelich: Noeteref wir vrei en dan e zö get doeë.

(Johan aaf)

5^e Sän.

Ernes.

Däe Willem hat 'n gal i wie vür en 'ne kop wie stoal.

R a d e r m a c h e r :

en e Hats wie goot! Häere.. ich weet 't nit... dāe man... Der wit, ich woar dertāge wieë veroerdilt is vür zwei Joar Dò woar ze Lāeve niks opter Willem te zage en hāe hat ömmer goot vür frau en kinger gezorgt en dā dat deed...

S c h i n s :

Twei getügge dooge der eed tägenem!

R a d e r m a c h e r :

't Woare vrāme. Spieëder zaate ze, die vrāme würeter van Hommerig en stonge doa nit good bekant. Wat könne diej zieë va wiet en wat is vör e zon Lūj enen eed: twee vinger en get woët. Der wit de tiete zönt schlāet en vür zwei daalder tüggegeld wāet get gedoa.

S c h i n s :

Nee Rademèker, dāer göt te wiet.

R a d e r m a c h e r :

Widder nog, wat der Häer Vogt öch öschter nog zaat, wiej der Schiffelder opgehange is woade, onschöldig, doe wörenet och twee getügge van 't Belsch. 't Geriet va Hatsegenrò how zich vergäete. Der erme Schiffelder hong mer an de galg en zing frau loag doet övver Äet... gestorve va Leed. Widder wat de Lūj van der Hirne zage?

S c h i n s :

Doa könne, vār os neet aa ophowwe, wat de Lūj zage, en bis noe is gee Bewies doa, dat hāe onschöldig woar.

R o s k o p :

Giddemvals mot die zaak noa Hatsegenrò. Vār hant alling te onderzeuke.

R a d e r m a c h e r :

Dat is jüs 't zelfde! wiej vāer bevinge ezoe wāt i Hatsegenrò geoerdilt, en op Brandstifte steht der doet. De zaak is och vör ös zier wiechtig.

V o g t :

Hāere ich han hei twee en vitzig Jør Rāet gesproake, mè se Lāeve nit in e zönne Tiet. Went me òt wet zönt de Heng onzieker... ich ka neet mie richter blieve!... Ich veul, dat die zaak mich krank makt. Diz is de litste die ich richt.

Ich lot öch roope, went de zitting is.

(Ing va 't öschte bedrief.)

Tweide bedrief

De schür van ter Munnikef op der aatergrond. Links veuraa op de bühn e krütz. -

t Spelt zich aaf op der waeg van ter Munnikef noa ge Pannes.

(t Könt ene schäepe op, op wäeg nò de zitting, ö blieft stoa en zet:)

Schins.

't Schingt nog vreug te zieë. 't Zunter nog winnig op wäg nò 't gerieët i ge Pannes!
(ö kiekt öm) Dò könt der Rademèker! Guddäer mit Rademèker?

Radermacher:

Joa, Schins! Dò zal e volk bei-ee komme i ge Pannes huj. Vär hent nog tiet. Haddäer niks nöjts gehoet?

Schins:

Nee, nüks! Der Häer Vogt liejt völ dronder - ö schpriket ömmer va aafgoa! Widder... dat 't inge va Ville zow zieë, dat kan hää neet mie drage. Wäe zow da Vogt wäde?

Radermacher:

Ich weet 't neet en 't is mich och allelee! Dat zal de Abliste wel bestimme! Wat mich mie interessiet, is de zaak va Bellent en va der Willem.

Schins!

Ze hent der Willem vasgezat!

Radermacher:

Dat han ich gehoeët! Wäe how dat gecommandiet?

Schins:

Dat zal der Vogt wel gedoa ha!

Radermacher:

Ich hei 'm neet lòte vaszitte. Dat how nog tied. Ich hei 't öschte de zaak ins onderzoeët en de tügge der eed lòte aafläge Der Willem hat vrou en kinger. Däe lupt os neet voet. Woveur däe man dat leed aagedoa en besondesch zing vrou en zing kinger.

Schins, haddäer zeläeve van özön geschichte gehoet i Ville? Jo, doew wie i 1653 a ge rotter bildje, wòe dat stinge krütz steht dat Koekartsmedje wòt doet geschlage va däe schupper mit dem 't nit verkiere wol. Mè no dem hent vär ezoe get neet mie beleft.

Godsegedank zaanig

Ich weet 't, däer hòt 'm vör schuldig!

Schins:

Dat is nit woer wadder zat! Däer gut mer aaf op der Willem zie got hals.

't Hats is ö raar dink, besondesch went 't vol is va haas, da könder nit mie drop aa.

R a d e r m a c h e r :

Ich hoet jüs vertille, dat der Scherong wir in de gägend is. Häe hei e paar daag geläe de zöster va der Bernaad Mager opene boeisch getroffe, wiej diej nõ Botsched gong mit ene körf mit geld vör an de Abtiste der pach te betale De halvesche kant der Scherong nit en vroaget of häe good bekant wör opene boeisch Doew zaat der Scherong: 'jò!' komt mer da goan ich mit üch en ich zal uch och der körf drage; Dan hoofder och neet bang te zieë, en wiej ze oet der boeisch ginge doew zaat der Scherong: Hei halvesche, hei is der körf mit geld: tägenöch han ik nüks, mè waal tägen ür broor. Doddem de komplimente en zaddem: der Scherong hei öch der körf gedrage. Der könt öch wel dinke wat diej zich vervieret.

Ich han och gehoeët, dat der Mager öm der öschte Zondeg van der mond op 'n drische hat voetgejat, wente könt mit broed en botter vur de de örm Lüy. Dat is 't, wat der Scherong täge der Mager hat.

S c h i n s :

(Schins trökt de schower op) 't ka jo zieë.

R a d e r m a c h e r :

En dan och Schins dit nog. Op Bellet is nit i woed gehandelt. Dò is landsem en mit veurbedaat gewirkt wòde. Dat mot ene dörchdräeve spitsboof gedoa ha. Andesch moet häe ezoe temidsen op der dag gezieë zie wòde.

S c h i n s :

Ich veul neet vól vör dat Bewies!

R a d e r m a c h e r :

Där völt nõrgens get vör es vör öch! Väer trikke os gehalter neet vür nüks. Vör mich is de hoopzaak: Räet en geweete, zaddär, waddäer wilt.

S c h i n s :

... en waddäer zit bin ich al lang gewest! Wat han ich mit öch te make?
Där mingt daddäer alling verstand hat.

R a d e r m a c h e r :

Alling verstand? Däer had och verstand. Där broekt 't mer neet. Me mot alles onderzeuke Schins. 't Geet op Læve en doed. Hatsegenrò deed de oetsprök wiej vār 't ön veurzage.

S c h i n s :

Där döt jüs ofwent der Scherong ene Bokkeriejer wūr!

R a d e r m a c h e r :

Nee! dat is e neet. Häe is gene Bokkeriejer, mè häe hat waal bokkeriejesch-maneeere

-

En dò gilt 't zich vör.

Vār zolle zie wie 't oetkönt en wā van os twei räet hat.

(Allebei aaf).

2° Sän.

(Scherong könt oet gen schür mit 'ne dikke prenkél).

Scherong:

Däe Rademèker is gevärlich! Went ich'm nò jeug en 'm mit dizze virling..

't Is jòmer dat der Schins bei 'm is.

Ze gönt richte nò Räet en geweete, ha, ha.

(wörpt der prengel e weg!)

Dizze naat wòr 't kòt! 't Schoedert mich nog. Ich ha fieber! Ich hoet ömmer de kinger kriesche -

Ich han dat ins gehoet an der Willem zien hoes - kriesche en bäene Van doew aa hür ich 't in der schlòp en makt 't mich wakker, van doew aa wiej der Willem wòd vasgezat i ge Pannes, wiej ich die keu va Bellent haw kapot gestäeke en der Willen wòd veroerdilt.

Ich veul, dat ich krank wäet.

In der schlop reupt Kain! Kain! Da veul ich wie ze mich schnappe en mit hön metser mich bedreue en zage: dat is vür die keu, dat vür der Willem, dat vür Bellent!.. Bellent!... Ah... wie dat kieschet, wiej de vlamme vlòge! Ich zoog 't va gene heiknip. Dat wòr 't schönste wat ich meläve gezieë han. 't Vür ging dorch gen Panne oet. Der wink worp 't wiejer. De vlamme schlooge de Högde i Abscheulich fie!

Wie Sodema esö brong 't op Bellent!

En dan dat Brölle va die keu! en 't vlooke van de Lüy. Bekans wòr 't mich mislukt va wäges de Hón - Wä ginne Hond ka howwe, dat dä zich 'n Huntje hilt. Die hent mich eminnigmòl verdräve.

't Is alles verbei!...

Op Bellent lieje de ruïne övveree en dò lans geht der Häer Bernaad Mager en zòkt va woeë dat ongelök ösö plòtslich oet de wolke veel.

Haha! Küt ich dich dat ins zage Mager: die keu, dat wòr vür die Schläg wies te mich i gene kelder trofs. - Der brand, dat is, vordastemich nüks gofs der öschte Zondeg van der mond wenste wie ne Sinterklòs op 'n drische de örm Lüy broed en botter braats en mich voetjoogs. Lòt ze mer zeuke nò der Dieder. Ze motte loes zieë vör mich te pakke te krieje.

Went ze der Willem weer pakkete!

Alle deuvele in de hil! Häe mös hange en zieng frau en zieng kinger?....

Wie zölle ze'm dat bewieze?

Bewieze?

(dò laacht e mit!)

Veur twei Jòr tüggeteter twei tägenem Kan dat och noe neet. Bin ich 't da schood? Bin ich 't geriet? Hat mich me læeve inge geholpe.

Drieve mich neet de Lÿj en jage ze mich nit wie 'n deer? Mich aagäve? vür die frau en die Kinger? oet angs vür dat kriesche, wat ich hür in der schlòp?... Ha! ha! kingerei da wür ich der Scherong neet mie!

Wä künt dò, der schweegervadder van der Willem mit der Willem zing kinger?
... Ich mot e weg. (löpt 't öschte nò links, da wir trök no gen schür i)

3° Sän.

(D'r Mainz könt op met 3 kinger).

A n n e k e :

Groetvader könt der papa noe nit mieë?

M a i n z :

Kink schwieg, dat bringt mich oppene kirkef - Örme Willem, örm Threes!
Hÿj zal de richtbank bei-ee-kòme.

(richt zich nò 't krütz)

Häer Jezus, hÿj wäet dat schrikkelich geriet gehowe. Jezus an 't krütz, doe bis zelve onschöldig veroerdilt. Van doew aa spräeke ze Räet onder die Krütz.

Häer Jezus! ich bin hei kòme mit dis Wörmkere va Kinger. De modder likt swoerkrank dò neer va Leet. Vär werpe os hei neer oppen knee. Hent vār owesch get verdint, da erbarm dich doch övver dis Kingerkere, dis onschöldige Kingerkere en gäf hön der papa weer. Twei Jòr zoot der Willem onschöldig vas. Häer Jezus, went ze'm veroerdeele, maake ze'm doet, doet an de galg.

ö K i n k :

Groetvadder neet doet, vār willenes bäne, dat der papa neet doet gemakt wet.

M a i n z :

Häer Jezus, des doe gekräsche has bei 't graf van dienge Vrönd Laazaroes, erbarm dich övver os.

K i n g e r :

... erbarm dich övver os.

M a i n z :

Häer Jezus, des doe der blinge, dāe öm erbarmung reep, has gehilt.
Häer Jezus, help os!

K i n g e r :

Häer Jezus, help os!

M a i n z :

Häer Jezus, des doe bis gegeeselt en mit Dön gekrünt...

Häer Jezus des doe ezögaar de Vrolüj op dinge Krützweg has getrüst.
Häer Jezus, help os!

Kinger:

Häer Jezus, help os!

M a i n z :

Häer Jezus, des doe an 't krüts der Schächer has vergäve. Häer, dä Schacher wòr schöldig, der Willem is onschöldig.

(Stòn op.)

Jò - ich weet 't gans goot! doe zöls os helpe... gans zieker!
Kingerkere, da könt der papa och wir trök!

ö K i n k :

Groetvadder, da spälever op zienge schoet!

2e K i n k :

Groetvadder, da geeten och nit mie voet!

3e K i n k :

Groetvadder da wet de mama och wir bäter!

M a i n z :

Komt kinger nò de groetmodder - de groetmodder waat op üch!

(Mainz lit ö kink 't krütz pütsche en 't kink röpt:)

Herregöttche help ös. - (Aaf.)

4^e Sän.

(Der Scherong könt oet de Schür).

S c h e r o n g :

Örm Kingerkere, ür bäent neet vergefs: Häer Jezus, zaate ze, das doe der Schächer...?

(kiekt op nò 't Krüts)

Häer Jezus, zots doe mich könne vergäeve? Zow nog gnaad zieë.. en went ich alles good maket. (Werpt zich oppen knee) Jezus help mich örme Schwerver in dis litste daag. Schoer wòr mie läeve. Schoerer wet 't ing... der doed! Häer Jezus help mich!
Häer Jezus erbarm dich övver mich!

Minge wäg wet ene krützwäg wie dä va dich Ich hür 't volk al schreie: An de galg middem... dä schoeft, dä jauner!

Wat

(springt op)

... bin ich ene schoeft... ne jauner en wat ziddär? Ziddär bäter es ich...

Ich veul 't Fieber in der kop... 'i Fieber makt mich krank en doed... doed!
Sterve? der doed...? dal is 'm; d0! der doed.

(l0pt aaf 0mdat e mingt der doed te zie, ne man mit e zessele).

5^e Sän.

Twei n0bere koame op, inge mit e zessele.

Da koame der Vogt mit de schäepe en gunt lands, n0 ge Pannes. -

Don0 't ing va 't 2e bedrief.

Dreide bedrief

Vogt en Schäepe koame op. - Ze nōme plaatsch.

Vogt:

Eemòl, zörg vör Row.

Eemòl:

Schill gezieë, der Häer Vogt geet spräcke!

Vogt:

Nöbere va Ville!

Där wit, dat 't nit der boeisch wòr, dä an 't bräne wor. - Wür 't der boeisch gewest, vār heie allenei der Scha gedrage. 't Is Gott-geklagt, dat 't andesch wòr. Noe liet Bellent i Eisch. Dat is schrikkelich, mā nog schrikkelicker wūr... went dat zow gedoa zieë oet Haas en went ene Villender Nöber der Dieder wūr. Vār zunt hei, òm dat te onderzeuke. Vār motte de Schand wegdrieve, die op Ville hingt Ræet mot zieë!... Gott gät, dat zaan ich nog ins, dat 't ginge Villender nöber wòr.

Der hillige Sint Mäte, der Patrüner va de Kirk, der hillige Clodulphus, der Patrüner va der byvank maag os beistoa in dis allerschoeschte zaak...

(ö waat e owweblik).

... Ich ha gehoeët, der Mainz, der Schweegervadder va der Willem wöl hei tügge. Dat zal 'm toegestande wäde. Wò is der Mainz?

Radermacher:

Dä is neet hei. Hä how de kinger va der Willem nò zie eege hoes braat en doew wòte wir geroope. De vrow van der Willem wòr plötslich krank wòde. Noe jüs is der Häer pastoer Charli aafgegange òm ze te bedeene. Dat is va Schmöf en Leed [...]

Mit heur geht 't wiej mit de vrau van der Schiffelder, Häer richter!

Vogt:

Dat makt os zaak nog schoeder!

Vār motte mer schnak 't onderzeuk beginne!

Mager! komt där vör!

(Mager könt nòder.)

Mager, där zõt ene terzänse man, ene man va Treu en Lehr. Der mot os zage, wadder wit.

Mager:

Häer ich han in der kotte mond op Sint Valentien de twei en achsig kräge. Dòmit han ichent völ mieë te verwade. Ich bin hei kòme, òmdat där mich hat lòte roope. Häer lot mich droet. 't Tügge Häer is op mienge owwerdow veur mieng Heng te schoer. Wä 't gedoa hat, weet ich neet. 't Ka van alling zieë kòme.

Ich bin evvel och neet gerowenieët! Went ozzen Herrgott hölpt, könt alles wir teräet.

Vogt:

Ich pries uch, Mager, vör dat Woat. Doch in dis Welt en bezondesch in dis Tiete is gowwigeet nit genug. Räet mot zië vör andere aaf te schrikke.

't Bederf zit deep en breed in 't Volk. De gowwe onder de Lüy zönt neet mie zieker! Nee, Mager, went de schood bewäze ka wäede, dan is ging gnaad möglich... en went 't ene nòber wür.

Is der Hirne bei öch gewest?

Mager:

Jo! Häer. 't Murges täge 'n oer of elf

Vogt:

Der hat 'm 't werk geweegert?...

Mager:

Ich hei 'm aagenoame, mä de knets woolenet neet! Ze würe mich allenei voetgeloope.

Vogt:

... en wat zaat der Hirne doew?

Mager:

Ö schreiet en vloeket en reep, dat hä wöl dat der gantze Hoof i vlamme schtöng.

Vogt:

Schrikkelich.

Volk:

Dä jauner!

Vogt:

Wä hat 'm nò der Brant gezieë?

Klös:

Ich, Häer, hä danset va Spaas op der Cottenser-heiknip.

Radermacher:

Haste dat goot gezieë?

Klös:

Mingder, dat ich leeg?

Radermacher:

Dat zaan ich nit. Ich ming in dis tiet... mit die Schtruuk!... dat ka neet!

Klös:

Dat ka waal! 't Wòr der Willem gans zieker.

Vogt:

Holt der Willem zelver!

2^e Sän.

(Der Eemòl mit der Willem koame op.)

Vogt:

Hirne, der wit woedär va wet aageklagt?

Hirne:

Jò, Häer!

Vogt:

Wiej komder oppene boeisch.

Hirne:

Mä... ich wòr jo vrei Häer nò twei Jòr!

Roskop:

Dat is ging antwòd Hirne!

Hirne:

Vör öch meschie nit... Widder wat dat is twei Jør gezäete te ha en da vrei koame... ich how ozze schönne boeisch twei Jør nit mieë gezieë, en noe schwervet ich dörch de Schtruuk en de Mechelder denne.

Vogt:

Där zöt op Bellent gewest en hat gezaat, dadder gönt, dat Bellent i vlamme opgöng.

Hirne:

Häer ich han i mie läeve vøl mitgemakt, mä ezoe hat mich 't hats neet ping gedoa wie doew, wie ich ming vrau en kinger hoet zage, ze heie hunger en ich kos 'n nüks verzö;rghe, dörch dat ich gee werk how. Ich wor op 3 plaatsche gewest vör es te kriege mä ginge wool mich ha. Ich how eemòl gezäete en doew han ich 't alderüteschte geprobieët en bin ich nò der Mager gegange.

Ich kräesch va Schmôt en Leet. Ich wórp mich op en knee. 't Holp nüks... ich koeët goa... en doew han ich dat in ene Iefer gezaat, mä 't stebt nog nörges geschräve, dat ich 't zow gedoa ha.

Vogt:

Spieëder hant ze öch zie schpringe op der Cottoser heiknip va spass dat Bellent an 't bräne wòr.

Hirne:

Dat is neet woer, Häer!

Vogt:

Twei man hant 't gelügt.

Hirne:

Diej tügge valsch... jüs wie vór twei Jor doew tüggeteter och twei verkieët.

Dat wòre verloope kels! Dat wòr üch allelee! 't Woat va dön gool üch mieë wiej dat va mich. Ich schwoer 't bei Gods hillige. Minge eed woat nit geteld. Ich han dezelfde christelier gelieët, wie där. Ich weet wat ene eed is en wiej 'ne valsche eed benò 't ergste is wat me ka doeë. Dat hau bei üch ginge noemer. Där braat mich nò ge Pannes en wiej där bei ür vrau en kinger woat, hoddär alles gauw vergäte.

Där wist nit, wat ich läët in dä düstere kelder va ge Pannes en daat nit a ming vrau en kinger, diej heem graat ezoe veul läete wiej ich. Ich erme gevangene schloog mich mit de vühs an der kop; ich rong hin en weer; ich reep, ich krieschet. Dò wòr ginge dä mich antwòt goof. Ja! Häere, da is 't good e gloof te ha en te dinke an Dem dò, dä dò hingt en te dinke, wiej dat koame is, datte dò hingt en watte gelä hat (werpt zich oppen knee) Doch noe geet 't òm mie läeve, en òm dat va ming vrau, die schoer krank do liet.

Häere, dinkt good nò veur 't te spieë is.

Vogt:

(dä ondertussche opgestande is:)

Hirne stöt op! Vär zölle alles doeë wat meugelik is! Vär zölle alles onderzeuke!
't Geet zich hei nit vür üch alling! 't Geet zich vür 't Raet! en vur de row va de gansche
Schriek! 't Geet zich vür de ier va Ville! en vür dizze man hei, och ene nòber va
Ville, dä roweniert is. De zaak is schwoer. - Vär dönt os plich. -

De tügge kome nòder.

Jonge, dinkt dra, wadder tügt, 't geht op läeve en doed. Haddär 'm gezieë?

Allebei:

Jò Häer, op der heiknip.

Volk:

Dan is e schöldig. Die örm frau! Schand övver der Hirne.

Radermacher:

Häer lot de Tügge ins alling kòme... gidderinge vör zich... da wäede vär bäeter väedig.

Lot der Klös ins aafgoa!

(Klös aaf.)

3° Sän.

Radermacher:

Noe zaag ins Johan, w o a stong der Hirne op der heiknip?

Johan:

Ziddär richter i Ville?

Radermacher:

Wat zeste... wilste neet, dat väer nò Râet en geweete dich ondervròge es 't hükste
gerieët i Ville en wentste neet wils getügge, da zal 't gericht dich tswinge.

Ich vròge dich noggens: woe stong der Hirne op der heiknip.

Johan:

Vöraa op der berg, jüs woe der litste hau is gewest. Der Klös zoog 'm 't öschte.

Radermacher:

Woe stong där?

Johan:

Aan 't kirkegötje.

Radermacher:

Wörkelich, dat is neet wiet. Op waffer ene tiet.

Johan.

Öm ing oer ongevär!

Hirne:

Dat is neet woer! Öm ing oer wòr ich in de Mechelder denne.

Radermacher:

Lot der Klös köame!

4^e Sän.**R a d e r m a c h e r :**

Wits doe jüs woe der Hirne an 't springe wòr?

K l ö s :

Gans jüs, an der neue How. Vär wòre an 't kirkegötje.

V o g t :

Wie tiet?

K l ö s :

Öm ing oer.

R a d e r m a c h e r :

't Slimt gans jüs.

V o g t :

Könder ne eed drop doeë, dat hää 't wor?

J o h a n e n K l ö s :

Jò Haer.

V o g t :

Dà lekt der eed aaf.

*(ze läge allebei de hand op 't Ivvegeleë en zage wat der Vogt ön veurzät:***J o h a n e n K l ö s :**

Vär tügge hei bei der hillige Sint Clodulphus en der hillige Sint Mäte, dat vär der Hirne hant zieë springe op der Cottenser heiknip, va spass, dat Bellent i Brand schtong. Zoewaar es os Gott hölpt en dis hillig Ivvegeleë.

V o l k :

Schrikkelich! Dä Lömmel!

V o g t :

Hirne, haddär nog get te zage?

H i r n e :

Nee Häer, 't nots mich jo toch nuks. Däer göt te werk op die getügge - en ich vertrow op ozzen Hergott en ich gleuf dattemich gniedig is ier't ösoe wiet kont - en went 't vür mich bestimmt is, dat ich ezoe an mie Ing kòm, da dink ich:

Hää mog zich dan jiddemvals erbarme övver ming Frau en kinger...

V o g t :

Konder da bewieze, daddär 't nit wòrt.

H i r n e :

(Schwiegt.)

Vogt:

't Is schrikkelich, daddär es Vadder ezoe get aavangt... Alles is tägenöch!
Vär zolle i Beròt gò en de oetspròk opzitte, die vär üch strak zölle vörläze.

(Vogt, Schäepe, Mager, Hirne en Eemòl aaf).

5^e Sän.

(Volk alling).

Peter:

Mòg 't erg zieë mit der Hirne zing vrou?

G. Aene:

Dat kónste dich wal dinke, andesch wùr der Häer pastoer neet aafgegange vùr ze te verzieë. Och der Mainz leep aaf Dä ôrme auwe man makt get mit. Der zult zieë, dis zaak is der doed vör die vrou.

Schang:

Is der Rademèker neet get Famielige van der Hirne?

Kuub:

Nee jong, gaar neet. Der Rademèker is ene tesense man en ezoe mot 't zieë.

Schang:

Ich gleuf evvel dattenet verlüst!

Karis:

Jonge, döt neet ezoe wichtig. Do haddär jo gee verstand va.

Schang:

Vär deure doch wel dröver spräeke: of neet?

G. Äene:

Wäe had 't vùr 't öschte gezieë?

Johan:

Der Mathieu Klinkenberg en der Hüb Dautzeberg. Die stonge bei-ee op de Belleterhakke. Die heie jüs de naat d'rop de wacht motte howe. Vär hant n ùk s geret es de kis mit geld. Dò op kos der Mager zich zitte en toekieke wie zienge Hoof, zien Hoes, zie Vie verbrong.

Glöft mer jonge, dat der Mager geschlage wor.

Karis:

Do koame der Vocht en de Schäpe. 't Schint dat de zaak is oetgemakt.

6^e Sän.

(Vogt en Schäepe koame op.)

Vogt:

Hürt Läj va Ville minge litste Spròch.

Nò alles wat văr hant gehoeët is ginge twiefel möglich. Algeming zonder oetnaam verklore văr Vogt en Schäpe der Hirne schöldig an der Brand va Bellent...

In dis tiete, woa Bokkeriejer en deeve rondscherwe dörch 't Land, mot dis zaak bekant wäede vör der schrik van al 't bandietevolk.

De Läj hent an de Stròve Gòds nog nüks geliert. Vör twintig Jòr regeeret övver gans Europa en och hei de pest. Der wit: honderde zönter op Melòte doew begrave. Diej plòg is Godsegedank verbei. Văr

es 't gericht motte strang os plich doeë. Vir gäve de zaak övver a Hatsegenrò. Ne brandstifter waat de galg. Bânt lüj va Ville vür zing ziel.

Hat nog inge get te zage?

7^e Sän.

(Scherong komt op.)

Scherong:

Häer 'n owweblik!

Vogt:

Wä is dat?

Volk:

Dat is der Scherong!

Vogt:

Wie köns doe hei?

Scherong:

Ich kom, ömdat ich mot! Ozze Hergott schikt mich hei.

Där, Vogt en Schäepe zöl 't gericht, där hat dò jüs ene oerdilsspròch oetgespròke. Ich han 't va boete gehoeët. Dä sproch is verkieët.

Vogt:

... Wat zeste! (opspringend!)

Scherong:

Göt zitte, Häer Vogt. Där könt neet alles weete. Och de tügge neet. 't Oerdeele is mit va 't schoeschte, wat 't gift in dis welt. Och dä oerdilsspròch va vör twei Jør wòr verkieët. Der Willem hat onschödig gezäte twei lang Jøre. Neet der Willem how die keu kapot gestäke, dat wòr ich.

Vogt:

Wòsch doe dat Scherong?... en twei Jør lank hat dä örme Willem veur dich gezäete...

Daatste ze läeve nit an dem zing frau en kinger?

Scherong:

Jüs! ömdat ich ömmer dinke mos an dem zing frau en kinger... en ich ze hoet bäene en kriesche - Ich hoet 't daag en naat. Dizze naat han ich geschlòpe in de schür van ter Munnikef. Öschter zòg ich an dat krütz, der Maintz mit der Willem zing kinger, wie ze bäenete öm erbarmung vör der Willem. Ich wòl neet heier koame, mä ich moeët, 't dräf mich... en noe bin ich hei vör öch te zage, dat der Willem och onschödig is an der Brand va Bellent.

Dat doog ich och.

Volk:

Du Scherong? Lömmel! Hei mit'm. Vär zölle'nem ströve! An de galg mit'em.

Vogt:

Halt... dat ginge an 'm könt!

Scherong:

Häer richter, noe han ich nog e woat an de nobere va Ville.... Nöbere hürt!

Där hat Ræet, dadder de galg vrøgt vür mich. 't Gerieët va Hatsegenrò zal üch content stelle: övver e paar wäeke is mie Læeve aafgeloop. Gotsegedank... 't Ing is wal schrikkelig! mä ozze Hergott steht mich bei mit zing gnaad en zien erbarmung

Wat ich gedò ha schütder op mich! Dat is richtig. Där mot evvel och neet vergäte, dat ich ezö wòde bin onder de Schläg van ür Vüs, wender mich eweg joogt, en mit Schmikke en mit Schfekte mich eweg dreft. Zoe wòt mie læeve geteikend wie dat va Kain! Eé goot wòt wür genug gewest en da wur ich bäter gewest wie minnige onder öch. Dò zunter onder üch, die mich va king-op-aa hant gehast. Minge haas wòt ömmer deeper en zoot zich vas in mien Hats. Dò dreumet ich va, went ich schleep wie de deere iggene boeisch en went ich wakker wòt wòr mie öschte woat ene vlook tägenöch.

Went ich doet bi zölle ze nog 200 Jòr va ming Geschichte vertille i Ville. Vertilt ze an ür kinger! Jong beum ka me beuge, auwe neet. Hei ich inge gehat, dä mich ezoe beliert hei. En wender ür kinger opene schoet kriet, da modder hön neet vergäte te zage:

Kinger de örme, die lands gen deure gönt, zönt och Lüy. Dö zönt gow Lüy bei Hön gezichter zönt wel blas en row. Dat is van dä Laevesaat dem ze gevoeët hent. Minniginne vannen hat e good hats en allenei zönt ze dankbaar vür e good woat, nog dankbaarder wiej vür 'n aalmos.

V o g t :

Dat is 'n schrikkelige Geschichte!

Godsegedank, dat 't ezoe is koame en datsdoe Scherong, dich has aagegäeve.

Ozze Herrgott mòg dich alles vergäeve!

S c h e r o n g :

Dat zal häe zieker!

Noe zat an der Willem, dat 't Gebett van zien kingerkere dat gedoa hat Zaddem, dat ze noe bäne vür mich.

Bringt mich nò Hatsegenrò Ich weet wat mich dò waat. Häer Jezus, erbarm dich övver ming ziel.

(Scherong aaf.)

V o g t :

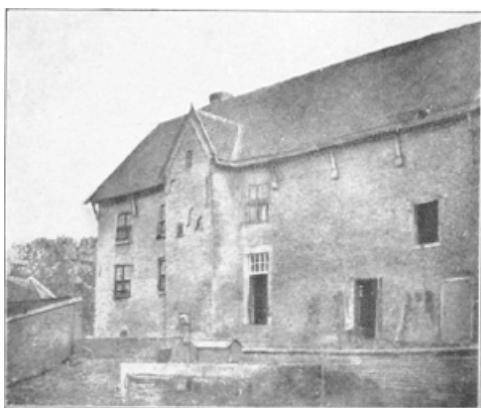
Nobere. Dò ziet me, wat 't Gebett van de kinger doeë ka. - Dat Gebett dräef der Scherong vör 't gericht en hat der Willem geret.

't Gericht zal zienge loop ha. Dat mot ezoe zieë. Ö wäet opgehange op 'n h o n d s b e r i g i V o l s . Lot ver bäene, nobere, dat dè erme Schwerver wente a gen galg hingt, òch mòg hüre, de Wöt die der Schäecher hoet an 't Krütz: Hüy noch zölste bei mich zieë in 't paradies!

ING.

PANNES I VILLE.

MUNNIKEF I VILLE.